

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla Pécsett, a 2008. évi december hó 17. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A másodfokú bíróság a csalás büntette és más bűncselekmények miatt **I.rendű vádlott és 2 társa** ellen indult büntetőügyben a Baranya Megyei Bíróság 3.B.224/2006/87. számú ítéletét az alábbiak szerint változtatja meg:

- I.rendű vádlott közbizalom elleni bűncselekményének minősítésénél a folytatólagos elkövetésre történő utalást mellőzi;
- II.rendű és III.rendű vádlottak vonatkozásában a szabadságvesztés próbaidőre történő felfüggesztését mellőzi és a vádlottakat 2-2 (kettő-kettő) évre eltiltja a közügyek gyakorlásától;
- I.rendű vádlott tekintetében 2.500.000 (kettőmillió-ötszázezer) forintra vagyonekobbzást rendel el;
- III.rendű vádlott vonatkozásában a kiszabott szabadságvesztésbe a 2005. évi március hó 25. napjától a 2005. évi június hó 15. napjáig előzetes fogvatartásban töltött időt beszámítja;
- II.rendű vádlott esetében mellőzi az előzetes mentesítésre vonatkozó rendelkezést.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi I.rendű vádlottat, hogy fizesse meg az államnak a másodfokú eljárásban felmerült 12.000 (tizenkettőezer) forint bűnügyi költséget.

I n d o k o l á s

A Baranya Megyei Bíróság a 2008. évi május hó 30. napján kelt 3.B.224/2006/87. számú ítéletével I.rendű vádlottat 2 rb. csalás büntette (Btk.318.§ (1) bekezdés, (5) bekezdés a) pont és Btk.318.§ (1) bekezdés, (4) bekezdés a) pont), valamint folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége (Btk.276.§) miatt 1 év, II.rendű vádlottat befolyással üzérkedés büntette (Btk.256.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont I. fordulata)miatt 1 év 8 hó, míg III.rendű vádlottat befolyással üzérkedés büntette (Btk. 256.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont I. fordulata), valamint - a Pécsi Városi Bíróság 7.B.614/2004/2. számú végzésével alkalmazott próbára bocsátás megszüntetése folytán - készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétsége (Btk. 313/C.§ (1) bekezdés b) pont, (2) bekezdés I. fordulata) miatt 1 év 10 hó börtönre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását I.rendű és II.rendű vádlottak esetében 3-3 év, míg III.rendű vádlottat érintően 4 év próbaidőre felfüggesztette, s ezen túlmenően II.rendű vádlottat előzetes mentesítésben részesítette.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész a tényállás 1. pontjában írt vagyon elleni bűncselekmények vádtól eltérő minősítése miatt, továbbá - mindhárom vádlott terhére - súlyosbításért, végrehajtandó szabadságvesztés alkalmazása érdekében, míg II.rendű vádlott és védője, valamint III.rendű vádlott és védője felmentés, illetve másodlagosan enyhítés végett jelentett be fellebbezést.

A Pécsi Fellebbviteli Főügyészség átiratában, illetve a nyilvános ülésen jelenlévő képviselője útján az ügyészi fellebbezést kizárólag az I.rendű vádlottat érintően módosította azzal, hogy a súlyosabb büntetőjogi jogkövetkezmények alkalmazására irányuló jogorvoslati kérelmét vele szemben visszavonta, s egyben az általa elkövetett vagyon elleni bűncselekményeket 2 rb. a Btk.318.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntetteként indítványozta minősíteni. A II.rendű és III.rendű vádlottak tekintetében a bejelentett fellebbezést változatlan tartalommal fenntartotta. A II.rendű vádlott védője perbeszédében az elsőfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezését kérte.

A másodfokú bíróság a jogorvoslatokkal megtámadott határozatot a Be.348.§ (1) bekezdése alapján az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül.

Ennek során az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást - figyelemmel a Be.352.§ (1) bekezdés a) pontjában írtakra - az iratok tartalma alapján az alábbiak szerint egészítette ki, illetve helyesbítette:

- I.rendű vádlottat - az elsőfokú ítéletben felsoroltakon túl - a Pécsi Városi Bíróság a 2006. évi január hó 4. napján jogerőre emelkedett 15.B.1113/2005/12. számú ítéletével garázdaság vétsége és folytatólagosan elkövetett könnyű testi sértés vétsége miatt 50.000 forint pénzbüntetésre, továbbá a Pécsi Városi Bíróság a 2008. évi szeptember hó 18. napján jogerőre emelkedett B.451/2007/56. számú ítéletével csalás büntette miatt 4 év börtönre, 4 év közügyektől eltiltásra és 100.000 forint pénzmellékbüntetésre ítélte.

II.rendű és III.rendű vádlottakat a Pécsi Városi Ügyészség a 2006. évi március hó 7. napján jogerőre emelkedett B.3898/2005/4. számú határozatával szerzői jogok megsértésének vétsége miatt megrovásban részesítette.

- A-C kódszám alatt nyilvánosságra hozott pályázat elbírálásakor előnyben részesült az a program, amely magyarországi konferenciára előadóként külföldi szakember részvételét biztosította (6. számú melléklet).
- A támogatási szerződést a felek 2004. november 3-án írták alá. A megállapodás 13. pontja tartalmazta, hogy amennyiben a program összköltsége a tervezetthez képest a szerződéskötés után csökken, a Kedvezményezett erről szóló írásbeli bejelentését követően a Támogató jogosult az új, csökkentett támogatási összeget a bejelentésnek megfelelően egyoldalúan meghatározni és erről a Kedvezményezettet írásban tájékoztatni.

I.rendű vádlott a támogatási szerződést már annak tudatában írta alá, hogy a folyósítandó 2,5 millió forintot nem a korábban megtartott rendezvényre fordítja.

- I.rendű vádlott a 2,5 millió forint folyósításához szükséges pénzügyi elszámolást 2004. november 19-én jegyezte ellen, amelyben költségeit a **bt1.** által kiállított számlákkal egyezően tüntette fel. Nyilatkozatot tett továbbá arról is, hogy az önerőből és más támogatásból származó kiadások megfelelnek a valóságnak (6. számú melléklet).
- Ezt követően I.rendű vádlott 2004. november 23-án aEgyesületének elnökeként felhatalmazó levelet állított ki, amellyel II.rendű vádlott 2,5 millió forint erejéig jogosulttá vált az Erste Bank Rt-nél vezetett-..... számú számla terhére azonnali beszedési megbízást érvényesíteni. A szóban forgó okiratot S. A. is aláírta, s azt a pénzügyi nyilvántartásba vette (16. számú melléklet).
- A Gyermek-, Ifjúsági és Sportminisztérium a pénzügyi elszámolást 2005. január 4-én fogadta el (6. számú melléklet).

- Az azonnali beszédési megbízás alapján II.rendű vádlott a 2005. évi január hó 28., február hó 17. és március hó 18. napjain próbált meg a 2,5 millió forinthez hozzájutni (6. számú melléklet).

Az ekként kiegészített, illetve helyesbített tényállás mentes a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt megalapozatlansági hibáktól és hiányosságoktól: az a vádlottak védekezésével szembenálló részében is a bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

Az elsőfokú bíróság az ügy ténybeli és jogi megítéléséhez nélkülözhetetlen adatokat feltárta, s közben nem vétett olyan eljárási hibát sem, amely az érdemi felülbírálatot lehetetlenné tette volna. Bizonyítási eljárását, az egyes bizonyítékok törvényességével kapcsolatosan kifejtett álláspontját, valamint ténymegállapításainak a helyességét ugyanakkor - különösen II.rendű és III.rendű vádlottak védőinek a részéről - több kifogás is érte, ezért a másodfokú bíróság szükségesnek tartja az alábbiak hangsúlyozását:

Az I.rendű vádlott 2005. március 24-én jelent meg a Pécsi Városi Ügyészségen, abból a célból, hogy a közélet tisztasága elleni bűncselekmény felderítése és az abban résztvevők leleplezése érdekében a hatóság segítségét kérje. Ennek során vállalkozott 1,2 millió forint összegű ún. csapdapénz átvételére, majd arra, hogy azt előzetes egyeztetést követően a Budapest, VI. kerületi Aradi utca és Teréz körút sarkán található Oktogon kávéházban átadja III.rendű vádlottnak.

A találkozó részleteivel összefüggésben a nyomozati iratok közé „hangfelvételek szó szerinti írásos rögzítése” megjelöléssel több oldalnyi iratanyag is befűzésre került. Olyan okiratok, amelyek az I.rendű vádlott 2005. március hó 23., 24. és 25. napjain kezdeményezett telefonbeszélgetéseit örökítették meg (nyomozati iratok I/129-143. oldal).

Fellelhető az iratok között egy kézzel írott nyilatkozat is, amellyel I.rendű vádlott hozzájárult a hívásainak - pontosan meg nem nevezett - technikai eszközzel történő rögzítéséhez, felhasználásához. A két példányos kérelem 2005. március 24-én kelt, ugyanakkor a nyomozó hatóság a telefonbeszélgetések figyelemmel kísérését már egy nappal korábban, március 23-án megkezdte.

Az elvégzett nyomozati cselekményekről készített rendőri jelentés nem tartalmazza a szóban forgó hangfelvételek biztosításának a módját és körülményeit, az mindössze a tettenérést megelőző események történeti leírására szorítkozik (nyomozati iratok I/117-123. oldal). Az egyébként terjedelmes nyomozati iratokban egyetlen hivatalos feljegyzés sem tér ki arra, hogy e bizonyíték beszerzése során milyen technikai eszköz alkalmazása történt meg, holott a Be.168.§ (2) bekezdése szerint a jelentésnek foglalkoznia kell a történések olyan tömör összefoglalásával, hogy abból az eljárási szabályok megtartását ellenőrizni lehessen.

Arra sem utal semmilyen adat, hogy a jelen ügyben titkos információgyűjtésről lett volna szó, arról tehát, amely a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 69.§ (1) bekezdés c) pontja értelmében bírói engedélyhez kötött.

A fentiekre figyelemmel elsőfokú bíróság akkor járt volna el helyesen, ha a nyomozó hatósághoz intézett megkereséssel tisztázza a hangfelvételek beszerzésének a részleteit, enélkül a vizsgált bizonyítékok a Be.78.§ (4) bekezdése értelmében - mivel a törvényességük kérdéses - valóban nem használhatóak fel. Ennek orvoslását azonban a másodfokú bíróság sem tartotta indokoltnak, figyelemmel arra, hogy a valóságnak megfelelő tények tisztázásához e bizonyítékból nyert adatokra nem volt szükség.

A III.rendű vádlottat a Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság Gazdaságvédelmi Osztálya a 2005. évi március hó 25. napján 11 óra 30 perckor vette őrizetbe, majd fél órával később az ORFK Nemzeti Nyomozó Iroda budapesti hivatalos helyiségében a Btk. 256.§ (1) bekezdésében meghatározott és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő befolyással üzérkedés büntettének alapos gyanúja miatt megkezdődött a kihallgatása is. Megállapítható tehát, hogy első gyanúsított kihallgatásakor a III.r. vádlott már *fogva* volt.

Abban az esetben, ha a terheltet fogva tartják a Be.48.§ (1) bekezdés III. és IV. fordulata értelmében az első kihallgatásának időpontjáig védőt kell kirendelni, oly módon, hogy a határozatban őt tájékoztatni kell a fogvatartás és a kihallgatás helyéről, idejéről.

Védő kirendelése az idézett alaki és tartalmi követelményeknek megfelelően azonban nem történt meg.

Nem lehet megállapítani ugyanis, hogy dr.Révész Gabriella pécsi székhelyű ügyvéd kirendelésének a pontos időpontját. Az erről szóló, 2005. március 25-én kelt határozat semmilyen utalást nem tartalmaz arra vonatkozóan, hogy a vizsgált hatósági aktus a kihallgatás 12 órai kezdete előtt ténylegesen megvalósult-e. Vélelmezhetően nem, hiszen ez esetben a kihallgatásról felvett jegyzőkönyv - figyelemmel a Be.48.§ (1) bekezdés II. fordulatra - már a kirendelt védő személyéről és elérhetőségéről szóló tájékoztatást tartalmazta volna, nem pedig azt a figyelmeztetést, hogy a gyanúsított a Be.179.§ (3) bekezdése alapján védő kirendelését kérheti.

A határozat további hiányossága, hogy abból a védő mindössze a gyanúsított személyéről és az eljárás alapjául szolgáló cselekmény rövid lényegéről értesülhetett, a kihallgatás tervezett helyéről és idejéről már nem. Egyébként is rendkívül aggályos megoldást választott a nyomozó hatóság, amikor a Budapesten őrizetbe vett III.rendű vádlott részére a 30 perccel később fogvatartandó kihallgatásra pécsi székhelyű ügyvédet rendelt ki, hiszen így a védő számára még a részvétel *e/vi* lehetőségét sem biztosította.

Mindez a másodfokú bíróság megítélése szerint ellentétes a védelem jogosultságát deklaráló alapvető eljárásjogi rendelkezésekkel, különösen a Be.5.§ (3) bekezdés II. fordulatában írtakkal. A hatóságoknak ugyanis biztosítaniuk kell, hogy az, akivel szemben a büntetőeljárást folytatják, a törvényben meghatározott módon védekezeshessék. Erre a jelen ügyben nem került sor.

Ezért nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a III.rendű vádlott 2005. március 25-én jegyzőkönyvbe foglalt vallomásából származó tényeket bizonyítékként nem értékelte.

Helyesen ismerte fel ugyanakkor azt is, hogy a fentebb ismertetett eljárásjogi kifogások a II.rendű vádlott vonatkozásában már nem voltak érvényesek. Kihallgatásának kezdetén, személyazonosságának a Be.117.§ (1) bekezdése szerinti tisztázása után ugyanis felhívták a figyelmét arra, hogy amennyiben három napon belül nem hatalmaz meg védőt, úgy a hatóság védőt rendel ki részére. A II.r. vádlott e jogaira történő figyelmeztetés ismeretében önként tett vallomást, kijelentve azt is, hogy az eljárás ezen szakaszában nem kér védőt, meghatalmazásról később kíván gondoskodni. Ilyen körülmények között nem sértett eljárási szabályt a nyomozó hatóság azzal, hogy a kihallgatást védő távollétében foganatosította (BH 1998/117. számú eseti döntés I. pontja).

Az elsőfokú bíróság az ügyet - a Be.2.§ (3) bekezdésében írt keretek között - kellő mélységben felderítette; ténymegállapításairól, az egyes bizonyítékok elfogadásának vagy elvetésének okairól logikus érveléssel számot adott. Ekként az indokolási kötelezettségének eleget tett.

Az ítéleti tényállás 1. pontját érintően alapvetően egyező tartalmú bizonyítékok álltak rendelkezésre, olyan adatok, amelyek I.rendű vádlott bűnösségre is kiterjedő beismerő vallomását minden részletében alátámasztották. Így ismertté váltak a Baranya Megyei Közgyűlés dísztermébe 2004. évi augusztus hó 18. és 19. napjaira kitűzött konferencia megszervezésének és lebonyolításának körülményei, végső soron azok a mozzanatok, amelyek a kivitelezés komolyságát, a szerződésszerű teljesítésre irányuló szándékot megkérdőjelezték.

A pályázati kiírás szerint előnyben részesültek azok a programok, amelyekben előadóként külföldi szakember kapott helyet. Nyilvánvalóan ezzel magyarázható, hogy az előzetes tájékoztatóban *G.H.*, illetve *I.M.* neve is feltüntetésre került, holott semmi sem utalt a részvételükre, vagy akár csak arra, hogy a meghívásukra bárki kísérletet tett volna.

„Az európai uniós drogstratégia bemutatása a magyar helyzet fényében (árnyékában)” címmel meghirdetett programsorozat valójában teljes érdektelenséget mutató, állami gondozott roma fiatalok előtt zajlott le, oly módon,

hogy a konferenciaterem szinte üres maradt, abban az első napon legfeljebb 50 ember foglalt helyet. A kis számban megjelent előadók tiszteletdíjat nem kaptak, a helyiséget és a hangosításhoz szükséges berendezéseket pedig ingyenesen bocsátották az egyesület rendelkezésére. Költségek tehát alig merültek fel, problémát sokkal inkább a hallgatóság viselkedése okozott, különösen az első napon, amikor több személy leittasodása és hangoskodása folytán végül a gondoknak kellett a termet kiürítenie.

Az I.rendű vádlott ilyen előzmények után, mindezek ismeretében kérte meg **tanú1-t** valótlan tartalmú számlák kiállítására, annak érdekében, hogy a pénzügyi elszámolásában részletezett szolgáltatási díjakat és dologi kiadásokat a támogatást folyósító Gyermek-, Ifjúsági és Sportminisztérium igazoltnak fogadja el. Ezek felhasználásával jutott csak hozzá az I.r. vádlott az igényelt 2,5 millió forinthez, kevéssel azután, hogy a pénzügyi beszámolóját 2005. január 4-én elfogadták.

Teljesítési *készség*, illetve *képesség* hiányában az elsőfokú bíróság okszerűen következtetett arra, hogy az I.rendű vádlott a szóban forgó konferenciát valójában nem kívánta megrendezni, annak látszólagos lebonyolítására mindössze a támogatás jogtalan elnyerése céljából volt szükség.

E körülményekkel a pályázat elkészítésében közreműködő II.rendű vádlott, valamint a vádbeli időszakban a Baranya Megyei Önkormányzatnál politikai tanácsadóként foglalkoztatott III.rendű vádlott is tisztában volt. Ezért - a tényállás 2. pontjában írt cselekménnyel összefüggésben - alapjaiban mutatkozott tévesnek minden olyan megközelítés, amely a budapesti Grand Caffé Oktogon kávéházban átadott 1,2 millió forintot, vagy annak bármely részét jogos követelésként, vállalkozási díjból hátramaradt tartozásként igyekezett feltüntetni.

Ezt leginkább a II.rendű vádlott elektronikus úton lebonyolított levelezése cáfolta. A nagy számban rendelkezésre álló e-mailek stílusa, hangvétele és tartalma félreérthetetlenül kifejezésre juttatta a pályázati anyag összeállításával és benyújtásával kapcsolatba hozható személyek valódi célkitűzését, azt a szándékát, hogy az elnyerhető támogatást a maguk számára kívánták megszerezni. Szó sem volt tehát arról, hogy azt a Egyesülete használhatná fel, akár utólagosan is, egy megfelelő színvonalon megrendezett tanácskozás költségeinek kiegyenlítésére. Erre ugyanis senki sem törekedett.

A II.rendű vádlott fentebb már említett levelei az ügy megítélése szempontjából több jelentős részletre világítottak rá. Mindenekelőtt a stílusa és hangvétele folytán arra, hogy szándékában sem állt roma szervezetek érdekében tevékenykedni, éppen ellenkezőleg, azokat - pusztán eszközként - kizárólag a saját (anyagi) érvényesülésének a szolgálatába akarta állítani („*Utólagos engedelmekkel, ezt a levelet küldtem el a cigánynak! Az lebegett a szemem előtt, hogy nekünk pénzt kell kihúzni belőlük, és ha kell ezért be is nyalok nekik a meleg szarig!!!! Ugye jól gondolom?!*” - 2004. szeptember 18., nyomozati iratok II/539. oldal). Ennek megfelelően a pályázati anyag megszerkesztéséhez sem kellő komolysággal és az

elvárható szakmai alázattal kezdett hozzá; tudatában annak, hogy arra valójában nincs is szükség („*Nem tudom emlékszel-e, hogy hány napon és hány héten át szenvedtünk vele* (ti. a pályázat megírásával)! *Remélem igen, mert én 2 hónapot basztam el az életemből olyan dolgok kitalálására, amiről valójában fogalmam sem volt! A meseszép sallangokról nem is beszélve...*” - 2004. július 16., nyomozati iratok II/523. oldal).

Mindezek előrebocsátása után indokolt foglalkozni azokkal a levelekkel, amelyek hivatalos személyek megvesztegetésére, vagy ilyen látszat keltésére utaltak. Időrendben ezek a következők voltak:

- „*Azt hiszem már nem egyszer megmutattuk, hogy milyen helyi kapcsolataink vannak helyi szinten, bár már a GYISM-es dolog sem rossz szárnypróbálgatásnak a pesti, legfelsőbb politikai porondon!*” - (2004. július 26., nyomozati iratok II/523. oldal);
- „*Csak egy aktualitás: jövő héten is részben azért fogok felmenni Pestre, hogy a HEFOP 2.3.2-őt egy kicsit megolajozzam.*” (2004. szeptember 18., nyomozati iratok II/541. oldal);
- „*Beszéltem az MSZP-s kontakt emberrel és a péntek megfelel neki, ha hozzátok a pénzt! Ezt elég egyértelműen leszögezte!*” (2004. november 18., nyomozati iratok II/531. oldal);
- „*Az elvtársaknak való „megköszönést” is meg kell tenni mihamarabb, mármint az NCA működését tekintve! Ők is nagyon várják amiért megdolgoztak!*” (2004. október 30., nyomozati iratok II/533. oldal);

Az I.rendű vádlott - a valótlan tartalmú készpénzfizetési számlákkal alátámasztott - pénzügyi beszámolóját 2004. november 19-én készítette el. Ebben az „igénybe vett” szolgáltatásokra és dologi kiadásokra fordított költségeit 2,5 millió forintban jelölte meg, amelynek rendezéséhez állami segítséget, pályázati támogatást kért. Négy nappal később, 2004. november 23-án azonban ugyanezen összeg erejéig azonnali beszédési megbízásra jogosító felhatalmazás kiállítására is sor került, olyan okirat aláírására és nyilvántartásba vételére, amelynek segítségével a II.rendű vádlott a Egyesületének bankszámlájáról 2,5 millió forint felvételére vált jogosulttá. Ezt a szóban forgó személy három alkalommal próbálta meg érvényesíteni, mindannyiszor sikertelenül (16. számú melléklet).

A pályázati támogatásként elnyert és a beszédési megbízáson szereplő összeg azonossága szintén kizárta annak lehetőségét, hogy a kávéházi találkozó során - némi eufemizmussal mindvégig „sikerdíjként” emlegetett - jogos követelés behajtásáról lett volna szó. Ebben az esetben ugyanis II.rendű vádlott nyilvánvalóan nem úgy biztosította volna a vállalkozói szerződésből fakadó követelését, hogy a támogatás teljes összegére kéri a felhatalmazó levél kiállítását. Ez az összeg, a már említett 2,5 millió forint ugyanis semmilyen jogcímen nem illette meg.

A III.rendű vádlottat tettenérték, amikor a nyomozó hatósággal együttműködő I.rendű vádlottól átvette a csapdapénzt, azt az összeget, amelynek birtokához

hivatalos személyek megvesztegetése végett szándékozott hozzájutni. Végző soron azt hangoztatva, hogy ezzel elkerülhetővé válik a támogatás felhasználásának utólagos ellenőrzése, az egyesület pénzügyi működésének a revíziója.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság az I.rendű vádlott következetes, az ügy lényegét tekintve ellentmondástól mentes vallomása alapján helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a II.rendű és a III.rendű vádlottak több alkalommal is minisztériumi tisztviselőkre, illetve államtitkára gyakorolt befolyásra, megvesztegetésre hivatkoztak. E ténymegállapítás a törvényesen beszerzett bizonyítékok indokolt és okszerű mérlegelésén alapul.

A tényállás kiegészítését, illetve helyesbítését - az előéleti adatok pontosítása mellett - mindössze az tette szükségessé, hogy néhány jelentős, az egymásba kapcsolódó eseményeket összekötő részlet rögzítése elmaradt. Ezt a másodfokú bíróság pótolta, így ezzel a megalapozott tényállás - a Be. 352.§ (2) bekezdése alapján - irányadóvá vált a fellebbezési eljárásban is.

E tényállásból az elsőfokú bíróság helytállóan következtetett az I.rendű, II.rendű és III.rendű vádlottak büntetőjogi felelősségére.

Ezért az ezt sérelmező - felmentés, illetve hatályon kívül helyezés érdekében bejelentett, vagy fenntartott - jogorvoslati kérelmek alaptalannak bizonyultak.

A közbizalom elleni bűncselekmény kivételével a cselekmények minősítése is megfelel az anyagi büntető jogszabályoknak.

Az irányadó tényállás szerint az I.rendű vádlott tényleges teljesítési szándék nélkül nyújtott be pályázatot a Gyermek-, Ifjúsági és Sportminisztériumhoz, illetve kötött megállapodást a **kft1** -vel. Ez utóbbi képviselőjével annak érdekében, hogy az említett gazdasági társaság a 2004. évi augusztus hó 18. és 19. napjain lebonyolított rendezvényen a megjelentek számára ételt és italt biztosítson. Közös jellemzője volt e szerződéseknek a teljesítési készség hiánya, az a körülmény, hogy az I.r. vádlott a sértetteket megtévesztette: egyik esetben sem állt szándékában szerződésszerűen helytállni. Ezzel a pályázati támogatást folyósító minisztériumnak 2,5 millió forint, míg a rendezvényszervező cégnek 690.437 forint - meg nem térült - kárt okozott. Nem értett egyet a másodfokú bíróság a Fellebbviteli Főügyészség azon álláspontjával, hogy az I.r. vádlott a két bűncselekménnyel összesen 2,5 millió forint kárt okozott. A két cselekmény ugyanis térben és időben teljesen elkülönült egymástól. A **kft1** sérelmére elkövetett bűncselekménnyel okozott 690.437 forint kár attól függetlenül bekövetkezett - és a csalás bűncselekménye befejezetté vált - , hogy a vádlott a Gyermek-, Ifjúsági és Sportminisztérium sérelmére elkövette volna a másik cselekményt. A pályázat útján nyert pénzt ugyanis az I.r. vádlott hónapokkal a **kft1** sérelmére elkövetett bűncselekmény befejezése után vette fel, tehát a

Gyermek-, Ifjúsági és Sportminisztérium sértettnek okozott kár nagysága független a másik sértettnek okozott kár nagyságától.

Mindez valóságos anyagi halmazat megállapítására nyújtott alapot, következésképpen ezeket a cselekményeket az elsőfokú bíróság helyesen értékelte egy rendbeli a Btk. 318.§ (1) bekezdés I. fordulatában meghatározott és az (5) bekezdés a) pontja szerint minősülő-, illetve egy rendbeli a Btk. 318.§ (1) bekezdés I. fordulatában meghatározott és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő csalás büntettként.

Tévedett azonban, amikor a közbizalom elleni bűncselekményt folytatólagosan elkövettként minősítette. A Btk.276.§-ában írt magánokirat-hamisítás vétségének elkövetési magatartása a hamis, hamisított vagy valótlan tartalmú magánokirat *felhasználása*, annak minden olyan alkalmazása, amelynek folytán az más személynek a kérdéses jogi jelentőségű tény fennállására vonatkozó meggyőződését befolyásolja. Mindez leggyakrabban és tipikusan az okirat átadásával valósul meg.

A jelen ügyben nyolc darab készpénzfizetési számla készült, a felhasználásuk azonban egyszerre történt meg, mégpedig a pénzügyi elszámolás benyújtásakor. Ezzel ellentétes megállapítást sem a vádirat, sem pedig az elsőfokú bíróság ítéletének a tényállása nem tartalmaz. Ezért e körben - a Btk.12.§ (2) bekezdésében írt többszöri elkövetés hiányában - a folytatólagosságra történő utalást mellőzni kellett.

A közélet tisztasága elleni bűncselekmény, valamint a próbára bocsátás megszüntetése folytán alkalmazásra került készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélés vétségének a minősítése törvényes.

Az elsőfokú bíróság helyesen határozta meg az alkalmazható büntetési tételkereteket, továbbá maradéktalanul feltárta a büntetőjogi jogkövetkezményeket befolyásoló tényezőket.

A kiszabott szabadságvesztések tartamát a hiánytalanul felsorolt, kellő mértékben figyelembe vett súlyosító és enyhítő körülmények alapján, az ún. belső arányokra is fokozottan ügyelve állapította meg. Azok lényeges megváltoztatására nincs törvényes indok és lehetőség.

Köztudott, hogy a közélet tisztasága elleni bűncselekmények körében alacsony a felderítési arány, a hivatalos személyek tárgyilagos és elfogulatlan működésébe vetett közbizalmat sértő cselekmények jelentős része látens marad. Ezért az ilyen ügyekben a Btk.37.§-ában megfogalmazott célok közül elsődleges és hangsúlyos szerepet az általános megelőzés kap, az a törekvés, hogy a büntetés másokra gyakorolt visszatartó hatása fokozottabban érvényesüljön.

E célkitűzésnek, az egyébként nem túl jelentős, három esztendő alig meghaladó mértékű időmúlás mellett, nem felel meg az a büntetés kiszabási gyakorlat, amely az ún. enyhítő szakaszt (Btk. 87.§) és a végrehajtás felfüggesztését (Btk. 89.§) egyidejűleg alkalmazza. Főképp akkor, ha ez utóbbira csak különös méltánylást érdemlő esetben van mód.

Ilyen körülmény a jelen ügyben nem merült fel. Ezért semmi sem indokolta, hogy a kiemelkedő tárgyi súlyú, két évtől nyolc évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett bűncselekményt megvalósító II.rendű és III.rendű vádlottak további kedvezményben részesüljenek. Az ún. generálpreventív célkitűzések a végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabásával, a Btk. 89.§ (2) bekezdésének az alkalmazásával nem érhetőek el.

Ezért a másodfokú bíróság a szabadságvesztés próbaidőre történő felfüggesztését mellőzte, és a II.rendű, valamint III.rendű vádlottakat a Btk.53.§-a alapján - a Btk.55.§ (1) bekezdésében meghatározott keretek között - eltiltotta a közügyek gyakorlásától.

Az I.rendű vádlott esetében, mivel a terhére bejelentett fellebbezést visszavonták, a Be. 354.§ (1) bekezdésében írt korlátozás folytán nem volt törvényes lehetőség súlyosabb büntetés kiszabására, de az a javára értékelt nyomatékos enyhítő körülmények, különösen a hatóságokkal való együttműködése, illetve a feltáró jellegű beismerő vallomása miatt sem lett volna indokolt.

Elkerülte azonban az elsőfokú bíróság figyelmét, hogy az I.r. vádlott a Gyermek-, Ifjúsági és Sportminisztérium sérelmére megvalósított bűncselekmény során 2,5 millió forintba tett szert, amelyre a Btk.77/B.§ (1) bekezdés a) pontjában írtak szerint vagyonelkobzást kellett elrendelni. A vagyonelkobzás alkalmazása nem ütközött a már említett súlyosítási tilalomba.

A büntetés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezés mellőzése az alábbi módosításokat tette még szükségessé:

- a III.rendű vádlott a 2005. évi március hó 25. napjától a 2005. évi június hó 15. napjáig előzetes fogvatartásban volt, így ezen időt a Btk. 99.§ (1) bekezdése alapján a kiszabott szabadságvesztés büntetésébe be kell számítani;
- a II.rendű vádlott esetében a Btk.104.§ (1) bekezdésében meghatározott feltételek hiányában értelemszerűen nem lehetett helye előzetes mentesítésnek, az erre történő utalást mellőzni kellett.

Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság a Be.372.§ (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét a fentebb részletezettek szerint megváltoztatta.

Az egyéb törvényes rendelkezések helybenhagyása a Be.371.§ (1) bekezdésén alapul.

Az I.rendű vádlott a Be.381.§ (1) bekezdése alapján köteles a kirendelt védő közreműködésével összefüggésben a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

P é c s, 2008. december 17.

Dr.Makai Lajos s.k. a tanács elnöke, Dr.Túri Tamás s.k. előadó bíró, Dr.Tóth Sándor s.k. bíró

A Baranya Megyei Bíróság 3.B.224/2006/87. számú ítélete a Pécsi Ítéltábla Bf.I.145/2008/10. számú ítélete folytán - az abban írt változtatásokkal - a 2008. évi december hó 17. napján jogerőre emelkedett és fel nem függesztett részében végrehajthatóvá vált.

Dr.Makai Lajos s.k.
a tanács elnöke